

RECENZIA

P. A. Allen — P. Homewood (eds.) **Foreland Basins**. International Association of Sedimentologists, Special publication 8, Oxford, Blackwell Scient. Publ. 1986, 453 s.

Zborník pozostáva z 26 článkov, resp. prednášok, ktoré odzneli na sympóziu IAS a SEPM vo Friburgu (Švajčiarsko) v r. 1986. Sú to prevažne sedimentologické práce zahŕňajúce širokú škálu panví v rôznej tektonickej pozícii a rôzneho veku. Rozoberá sa tu problematika panví subdukčných zón typu B (oceán — kontinent) i typu A (kontinent — kontinent), malých panví mediteránnej oblasti i panví obrovských rozmerov, akou je panva Rocky Mountains, ďalej paleozoických, mezozoických, kenozoických i recentných panví. Široký je aj okruh diskutovaných tém. V zborníku sú pojednania o subsidenčnej histórii panví, ich vzťahu k orogénze, o ich stavbe, rozoberajú sa genetické aspekty a vzťahy k litosfére, ale i petrografické znaky sedimentov vyplňajúcich panvy typu „foreland“. Tu treba poznamenať, že pojem „foreland basins“ v tejto práci zahŕňa panvy čelných hĺbín, ale aj panvy v opačnej pozícii, za vulkanickým oblúkom, v konvergentnom systéme oceán — kontinent (v zmysle Dickinsona, 1974).

Úvodná časť zborníka obsahuje hlavné aspekty súčasných štúdií panví typu „foreland“. V ďalšej časti zborníka sú zhrnuté práce o panvách cirkumpacifickej oblasti a západného pobrežia Ameriky. Najrozsiahlejšia časť knihy je venovaná alpínskym čelným hĺbinám Európy a Ázie (takmer 200 strán), nasledujúca sa zaoberá rekonštrukciou paleozoických panví Severnej Ameriky a záverečná časť predkladá niektoré výsledky a diskutuje o použiteľnosti petrografických metód pri štúdiu panví typu „foreland“.

Zborník tematicky i regionálne postráda práce z viacerých oblastí sveta, čo bolo predurčené okruhom účastníkov sympózia vo Friburgu. Chýbajú v ňom práce o čelnej hlbine Karpát, ale i práce zhrňujúce výsledky rekonštrukcie paleozoických panví napr. Austrálie, ZSSR a i.

Zborník bude užitočný pre všetkých geológov študujúcich vzťahy medzi tektonikou a sedimentáciou a tých, ktorí sa snažia získať nový pohľad na sedimentárne panvy, analyzujú a syntetizujú poznatky z oblasti sedimentológie, biostratigrafie, tektoniky a geofyziky. Nájdú v ňom príklady metodického postupu pri analýze sedimentárnych panví i súhrn poznatkov vyplývajúcich z analýzy jednotlivých panví.

Dionýz Vass